

ШЫН

Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының
Тыва область болгаш Кызыл хоорай комитеттеринин,
ажылчы чоннар депутаттарының област Советиниң органы

1953
ОКТАБРЬ
27
ВТОРНИК
№ 210 (2895)
ӨРТӨЭ 20 КОЛ.

Коммунизмни тургузары дээш демиселге совет
улустуң башкарыкчы болгаш удуртукчу күжү —
Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязы дел-
герезин!

(Октябрьның социалистиг Улуг революциязының
36 чыл оюнга СЭКП ТК-нын Кыйгыгыларынды).

Октябрьның социалистиг Улуг революциязының 36 чыл оюнга СЭКП ТК-нын КЫЙГЫРЫЛАРЫ

1. Октябрьның социалистиг Улуг революциязының 36 чыл болган ою делгерезин!
2. Бүгү чурттарның ажилчы чоннарының бүгү-делегей эп-сеткил катыжымышкыны делгерезин!
3. Тайбың дээш, демократия дээш, социализм дээш демисежиң турар бүгү улустарга акы-дунманың байыры!
4. Улустар аразыңга тайбың делгерезин!
Сонуургалды чурттарның бот-боттарының дугурушканыңга үндө-зүлээш, тайбың арга-биле шиттирлетиниң шыдавас болгу дег маргал-даалыг азы шиттирлетинмес айтыры чок!
5. Бүгү чурттарның ажилчы чоннары! Делегейиң чаа дайының өс-күдериң оралдажып турар агрессив күштерге уду, улустар аразының дүшкүрлүг чоруун кошкарды дээш, тайбың дээш демиселге улустар-ның чалгыс-эвин быжыглар! Тайбың талалакчыларының хүрээлениң көүдөдөп, сырый катыштырынар!
6. Улус ажил-агыиының улам ынайгы көдүрлүшкүнү болгаш улус-тун амьдыралының материалдык болгаш культурулу денелин бедилери дээш, социалистиг нитилелди тургузары дээш чедишкениң демисежиң турар улус демократиязының чурттарының ажилчы чоннарыңга акы-дунманың байыры!
- Улус-демократтыг чурттарның болгаш Совет Эвилелиниң бузулбас найыралы болгаш кады-ажылдажылгазы делгереп, быжыксын!
7. Чуртту индустриализаастар дээш, экономиканың болгаш культу-раның улам ынай көдүрлүшкүнү дээш, бодунуң улус демократтыг күрү-незин бүгү хемчег-биле быжыглары дээш чедишкениң демисежиң тур-рар улуг кыдат улуска акы-дунманың байыры!
- Совет Эвилели биле Кыдат Улус Республиканың бузулбас акы-дун-ма найыралы болгаш чок кады-ажылдажылгазы бистиг чурттарының-тың улустарының чаагай чоруунга болгаш тайбыңны база улустар ара-зының айыл чок чоруун быжыгларыңга делгереп, чечектелиң!
8. Интервентилерден бодунуң черин камгалап алган, улус ажил-агыиы катан тургузар дээш, тайбың дээш, национал чалгыс-эп дээш демисежиң турар маадырлыг корей улуска акы-дунманың байыры!
9. Барың Германияны делегейиң үшкү дайының одаа болдура-рының кем-буруулуг планирарыңга уду демисежиң турар Германияның демократтыг күштериниң байыры!
- Чалгыс-аай, хамаарышпас, тайбыңга ынакшылдыг, демократтыг Гер-мания дээш демиселдиң идегелди чөленижи — Герман Демократтыг Республика делгерезин!
10. Японияны империалистерниң шериг плацдармы болдураыңга уду бодунуң терези чуртунуң национал хамаарышпас чоруу дээш, тай-бың болгаш демократтыг хөгжүлдөзи дээш эрестиг демисежиң турар япон улуска байыры!
11. Империалистиг дарлалга уду, боттарының хосталгазы болгаш национал хамаарышпас чоруу дээш, демисежиң турар колония болгаш хамаарылгалыг чурттарның улустарыңга акы-дунманың байыры!
12. Англияны, Американы, Катгышкан Штаттарының болгаш Совет Эвилелиниң улустарының дайыны болдурубазы дээш база бүгү делегей-ге быжыг тайбыңны хандыраы дээш демиселиңе оларның найыралы делгерезин!
13. Совет Эвилелиниң улустары биле Францияның болгаш Италия-ның улустарының аразында найыралы делгерезин!
14. Чаа дайыны белеткээрине болгаш өскүдериңге уду демисел-дин, тайбыңны камгалаарының болгаш быжыгларының чайгылыш чок политиказы, улустар аразының кады-ажылдажылгазының болгаш бүгү чурттар-биле ажил-херекчи харылдаалары хөгжүдериң политиканы— Совет Эвилелиниң даштыкы политиказы делгерезин!
15. Совет дайынчылар! Боттарыңды шериг болгаш политиктиг би-линериң кызымаккай бедилди, боттарыңды дайынчы мергежилинериң сайыраңгайдынар! Социалистиг күрүнең камгалал күчүзүң мога чокка быжыдынар!
- Тайбыңның болгаш бистиг Төрзөн чуртувустуң айыл чок чоруунуң камгалалында туруп турар Совет Чепсектиг Күштерге алдар!
16. Совет Эвилелиниң ажилчы чоннары! Коммунистиг партияны болгаш Совет чазакты долгандыр улам сырый катыжып, бистиг чурту-вуска коммунизмни тургузарының улуг херезиче бистиг күштеривисти болгаш чогаадкыч энергиявисты мобилизастаал!
- Коммунистиг партияны, Совет чазактың болгаш улустуң бузулбас катыжымышкыны делгерезин!
17. Совет Эвилелиниң ажилчы чоннары! Ажилчы ангыиң болгаш колхозчу тараачынының бузулбас эвилели, бистиг чуртувустуң улус-тарының аразында акы-дунма найыралың быжыглар! Хей национал-дыг улуг совет күрүнең чалгыс-эвин мога чокка быжыглар, бистиг социалистиг Төрзөн чуртувустуң күчүзүң быжыглар!
18. Совет Эвилелиниң ажилчы чоннары! Ажилчы ангыиң, колхоз-чу тараачынының, бистиг бүгү улустувустуң амьдыралының денелин шиттирлин-биле бедилериче уланган партияның болгаш чазактың по-литиказын амьдыралга боттандыраы хандыраал! Улустуң херегелели-ниң бараанырың бүдүрүп үндүрериң күштүг көдүрлүшкүнүң чедип алыл!
19. Совет Эвилелиниң ажилчы чоннары! Беш чыл планын күүседир болгаш ажыр күүседир дээш социалистиг чарышка чаа чедишкениң чедип алыңар! Эртемниң, техниканың болгаш мурнакчы дуржулганың чедишкениң бүдүрүлгеге калбаа-биле непередиңер! ССРЭ-ниң улус ажил-агыиының күчүлүг чаа көдүрлүшкүнү дээш демисежиңер!
20. Совет Эвилелиниң ажилчы чоннары! Күш-ажылды бүдүрүчү-лүң мога чокка бедилер! Социалистиг ажил-агыиың бүгү болдунар

- аргаларың болгаш курлавырларың долзу-биле ажыгларың чедип алы-нар! Продукцияны шынарың экижидип, бот-үнезин чингедилер!
21. Хемүр даш үлетпүрүңүң эр, херэежен ажилчыныры, инженер-лери болгаш техниктери! Хемүр даш тывыжын көүдөдөп, шахталары дүрген туду, ажыгларга киринер! Күш-ажылды бүдүрүчүлүгүн чайгылыш чок өзүлдөзи дээш демисежиң, техниканы ажыгларың эки-жидип, хемүр даштың бот-үнезин чингедилер! Улус ажил-агыиыңга хө-мүр дашты хей-биле берээл!
 22. Нефть үлетпүрүңүң эр, херэежен ажилчыныры, инженерлери болгаш техниктери! Нефтиң чаа черлери дүрген шингээдиң база нефть болбазырадыр заводтарың туду, нефть скважиналарың өрүм-нээриниң темпелериң бедилер! Нефтиң болгаш бедик нефть продук-туларың хей-биле берээл!
 23. Электри станцияларының болгаш электри үлетпүрүңүң эр, хер-эежен ажилчыныры, инженерлери болгаш техниктери! Энергетиктиг чаа күчүлериң ажыгларга дүрген киринер! Электри энергиязың, электротехниктиг болгаш радио техниктиг берилгелериң, база чоңга хер-ектиг культура-амьдырал бараанырың бүдүрүп үндүрериң көүдөди-нер!
 24. Совет металлурттар! Металлургия болгаш даг-руда бүдүрүлг-елериниң күчүлериң ажыгларың экижидип, бүдүрүлг ажилдарың ме-ханизастарың болгаш автоматчыдарың калбартынар! Шойну, кааны, прокаты, өнүг металлдарың чуртка хей-биле берээл!
 25. Машина тудуушкунуң бүдүрүлгелериниң эр, херэежен ажилчыныры, инженерлери болгаш техниктери! Улус ажил-агыиының бүгү адырларыңга чаа машиналарың, херекселдери болгаш дерилгелери-ниң бүдүрүп үндүрериң көүдөдөдүңер! Көдээ ажил-агыиың машиналар-биле болгаш чепсек-херекселдер-биле хандыра дээш демисежиңер! Кө-дээ ажил-агыиың тракторларың, машиналарың болгаш артык өзектерин хей-биле берээл!
 26. Химия үлетпүрүңүң ажилдакчылары! Бүдүрүлгелериниң күчүзүң дүрген көүдөдөдүңер! Бистиг чуртувустуң өзүп турар херегелдери хан-дыраыңга минералдыг удобренилериң, бедик шынарың будук чүүлдери болгаш өске-даа химиктиг продуктуларың бүдүрүп үндүрериң үзүктел чок өзүшкүнүң хандыраал!
 27. Тудугчу эр, херэежен ажилчылар, инженерлер болгаш техник-тер! Чаа бүдүрүлгелериң, чуртталга бажыныры, школалары болгаш эмелгелериң дүрген тудунар! Тудуушкунуң индустриалдыг метотары-ның калбаа-биле непередиң, механизмериң экизи-биле ажыглар! Ту-дуушкунуң үнезин чингедип, шынарың экижидилер!
 28. Тудуг материалдарының үлетпүрүңүң эр, херэежен ажилчыны-ры, инженерлери болгаш техниктери! Тудуг материалдарың бүдүрүп үн-дүрериң бүгү хемчег-биле калбартып, оларның шынарың экижидилер!
 29. Ыяш болгаш саазың үлетпүрүңүң эр, херэежен ажилчыныры, инженерлери болгаш техниктери! Күш-ажылды бүдүрүчүлүгүн бедилди, механизмериң долзу-биле ажыглар! Продукцияны шы-нарың бүгү хемчег-биле экижидип, оң бот-үнезин чингедилер! Ыяш ма-териалдарың, саазының болгаш мебельди хей-биле берээл!
 30. Калбак херегелдин бараанырың бүдүрүп турар үлетпүрүңүң ажилдакчылары! Эки шиник болгаш чараш пестериң, эки шиник болгаш каас хептериң, быжыг болгаш шевергиң бедилериниң база бедик шынар-лыг өске-даа бараанырың хей-биле берээл! Калбак херегелдин ба-раанырың бүдүрүп үндүрериң күштүг көдүрлүшкүнүң хандыраал!
 31. Аш-чем бараанырың үлетпүрүңүң ажилдакчылары! Аш-чем бараанырың бүдүрүп үндүрериң бүгү хемчег-биле калбартып, олар-ның шынарың мога чокка экижидилер! Бистиг чурттуң чоңуңга өзт бол-гаш балык продуктуларың, саржагы, чигири болгаш аш-чемниң өс-кө-даа бараанырың хей-биле берээл!
 32. Көдээ ажил-агыиың ажилдакчылары! Чоокку ийи-үш чылдар-да аш-чем продуктуларың талазы-биле бистиг чурттуң чоңуңга өзүп турар херегелдериң четчириң-биле хандыра болгаш чиник база аш-чем үлетпүрүңүң чиг-эт-биле хандыра төлээде, социалистиг көдээ ажил-агыиың бүгү адырларының күчүлүг чаа көдүрлүшкүнү дээш демисежиңер!
 33. Эр, херэежен колхозчулар! Чурттуң бүгү колхозтарының улам ынайгы көдүрлүшкүнүң болгаш чечектелишкениң чедип алыңар! Нити-ниң ажил-агыиың быжыглар болгаш бүгү талалар-биле хөгжүдери дээш, чер ажилың болгаш мал ажилының нити болгаш барааның продукциязы көүдөдөп дээш демисежиңер! Эртемниң болгаш мурнак-чы дуржулганың чедишкениң колхозчу бүдүрүлгеге идепкейли-биле непередиңер! Колхозтарың орулгаларың өстүрериң болгаш кол-хозчу тараачынырың чаагай байдалы бедилерин хандыраал!
 34. Көдээ ажил-агыиың ажилдакчылары! Нитиниң мал ажилың бүгү хемчег-биле хөгжүдүп, малдыч баш саның өстүдөзүңүң бедик темпелериң чедип ал, оң продуктулуун шиттирлин-биле бедилер! Мал чеминиң быжыг суурун тургузар дээш демисежиң, мал ажилының оран-саваларының тудуушкунуң дүргени-биле калбартынар!
 35. Машина-трактор станцияларының болгаш совхозтарың ажил-дакчылары! Тракторларың, комбайныры болгаш көдээ ажил-агыиың өске-даа машиналарың экизи-биле шингээдириң болгаш долзу-биле ажыгларың чедип алыңар! Колхозтарга болгаш совхозтарга көдээ ажил-агыиың бүгү культураларының дүжүттүң бүгү хемчег-биле бе-дилери дээш, нитиниң малының баш саны өстүрери дээш, чер ажилы-ның болгаш мал ажилының продуктулуун көүдөдөп дээш демисежиңер!
 36. Эр, херэежен колхозчулар, МТС-терниң болгаш совхозтарың ажилдакчылары! Картофельди болгаш ногааларың бүдүрүлгезиниң дүрген өзүлдөзи хандыраңар! Ол культураларың дүжүттүң улуу-гыла бедилерин чедип ал, ногааларың болгаш картофельди өстүрүп үн-

- дүрериң мурнакчы агрономиктиг методтарың болгаш механизацияны калбаа-биле непередиңер!
37. Чурт үлетпүрүңүң болгаш тывыш кооперациязының ажилдак-чылары! Калбак херегелдин бараанырың бүдүрүп үндүрериң көүдө-дөп, оларның шынарың бедилер! Чоңун амьдырал хандыра чер-лериң четкизиң бүгү хемчег-биле калбартынар!
 38. Күрүне болгаш кооператив салымың ажилдакчылары! Совет салдыгы бүгү хемчег-биле калбартып, хоорайга болгаш көдээге аш-чем болгаш үлетпүр бараанырының салымы экижидип, магазин-нериң болгаш хей-нити чеменилге черлериң четкизиң калбартынар! Бараан саарылгазының планың долду болгаш ажыр күүседилер! Совет херегелкениң культурулу-биле хандыраңар!
 39. Демир-орук транспортуң ажилдакчылары! Демир оруктарың эрттирчиң аргаларың улгатыра дээш демисежиңер! Шимчеп чоруур сос-тавтың ажыглары экижидип, сөөртүлгени бот-үнезин чингедилер! Пассажирлери экизи-биле хандыраңар! Транспорттуң кышкы үеде то-да эки ажилдарың хандыраңар!
 40. Далай болгаш хем флудунуң ажилдакчылары! Улус ажил-агыиыңга херектиг чүьтерин дүргени-биле чедилер! Сөөртүлгени хемчээли көүдөдөп, судноларың чоруушкуну дүргедөдөп, порттар-ны, пристаньларың болгаш судно септээр заводтарың ажилы эки-жидилер! Сөөртүлгени бот-үнезин чайгылыш чокка чингедилер! 1954 чылдың навигациязыңга үлеферлиг белеткениңер!
 41. Автомобиль транспортуң болгаш чазалыг оруктарың ажил-дакчылары! Улус ажил-агыиыңга чүьтерин болгаш чоңга бараанырың үзүктел чок сөөртүрү хандырып, пассажирлер дажыры экижидилер! Автомобиль транспорту экизи-биле ажыглап, чазалыг оруктарың үле-ферлиг байдалга тургузарың хандыраңар!
 42. Харылзааның ажилдакчылары! Харылзааның чепсектерин хөг-жүдүп, болбазыраңгайдынар! Почтаның, телеграфтың, телефонун, радиоң ажилың шынарың бедилер! Чоңу хандыраың экижи-дилер!
 43. Совет албан черлериң ажилдакчылары! Күрүне аппаратының ажилыңга харысалганы болгаш культураны мога чокка бедилер! Күрүнең сагыма-чурумун быжыглап, социалистиг хоойулары шың-гы сагып, ажилчы чоннарың негелделеринге диннагыр болуңар.
 44. Эртем албан черлериң болгаш дээди школаларың ажилдак-чылары! Совет эртемни бурунгаарладыңар! Эртем ажилыңда чепсек-тери шүгүмчүлээриң дидими-биле калбартыңар! Үлетпүрүңүң болгаш көдээ ажил-агыиың улам ынайгы хөгжүлдөзүңге эртемниң ролюн бе-дилди, тускай эртемнигелериң белеткериң калбартың база экижидилер!
 45. Литератураның болгаш уран-чүүлдүң ажилдакчылары! Ботта-рыңарың чогаалдарың идеялыг болгаш уран-чечен денелин бе-дилер! Бистиг улуг улустууска төлөптиг чогаалдарың тургузуңар!
 46. Улус чырдымышкының ажилдакчылары! Школага өөредилге-кизиңдигелги ажилды шынарың бедилер! Социалистиг нитилел-дин культурулу, эртем биллигиң хамаатыларың, коммунизмниң идеп-кейлиг тургузукчуларың кижизидилер!
 47. Медицина ажилдакчылары! Кадык камгалалың херези эки-жидип база калбартып, эмелге болгаш санитар албан черлериң ажи-лыңга культураны бедилер! Медицина эртемниң чедишкенири-ни практикага непередиңер!
 48. Совет профэвилелдер! Улус ажил-агыиың планыны күүсе-дир болгаш ажыр күүседир дээш социалистиг чарышты калбаа-биле хөгжүдүңер! Бүдүрүлгениң чаарткычыларың дуржулганың непередиң тардыңар! Ажилчынырың болгаш албан хаагычтарың материалдыг чаагай байдалы болгаш культурулу денелин улам бедилер дугайында мога чокка сагыш салыңар!
 - Коммунизмниң школазы—совет профэвилелдер делгерезин!
 49. Совет херезеңер! Бистиг социалистиг Улуг Төрзөн чуртувус-туң экономиказының болгаш культуразының улам ынайгы чечектелиш-кени дээш демисежиңер!
 - Коммунизмниң идепкейлиг тургузукчулары! Совет херезеңер дел-герезин!
 50. Коммунизмниң анык тургузукчуларының мурнакчы отряды, Со-вет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының идепкейлиг дузалакчызы болгаш кур күжү — Бүгү-эвилелдин аныктарының Ленинни Коммуни-ст Эвилели делгерезин!
 51. Совет оолдар болгаш кыстар! Эртемни, техниканы болгаш куль-тураны шингээдиң алыңар! Бистиг Төрзөн чуртувустуң күчүзүң ботта-рыңарың кызымаккай күш-ажылыңга-биле быжыглар! Бистиг чурту-вуска коммунизм тургузарының улуг херезиң тилелгези дээш демис-елге туруштуг болгаш дидим болуңар!
 52. Пионерлер болгаш школачылар! Билигтериң шыдамыккай-биле болгаш кызымаккай-биле шингээдиң алыңар! Өөредилгеге, күш-ажылга болгаш хей-нити ажилга чедишкенириң чедип алыңар!
 53. Коммунистер болгаш комсомолчулар! Беш чыл планын күүседир болгаш ажыр күүседир дээш, совет улустуң чаагай байдалың улам ынайгы көдүрлүшкүнү дээш, ССРЭ-ге коммунизмни тургузары дээш демиселчилерниң мурунку одуругларыңга туржуңар!
 54. Бистиг чурттуң улустарының найыралың болгаш алдарының баганың, бүгү делегейге тайбыңның бузулбас чөленижи—Совет Со-циалистиг Республикаларың улуг Эвилели делгерезин!
 55. Коммунизм тургузукчузу—улуг совет улус делгерезин!
 56. Коммунизмни тургузары дээш демиселге совет улустуң башка-рыкчы болгаш удуртукчу күжү—Совет Эвилелиниң Коммунистиг пар-тиязы делгерезин!
 57. Ленин—Сталиниң туғуң адаа-биле, Коммунистиг партияның удуртулганы-биле коммунизмни тилелгезинче бурунгаар!

Совет Эвилелиниң Коммунистиг партиязының
Төп Комитеди.

ПАРТИЙЖИ АМЫДЫРАЛ

Культура эргелелинде партия организациязынын ажылында четпестерни узуткаар

Областын культура эргелели улуг албаң черлеринин бирээзи. Ынчаңгаш ында партия организациязынын ролю улуг, харысалгасы бедик болгаш ажылынын кемчези делгем болур.

Культура эргелелинде партия эге организациязынын, ооң бюрозунун (секретары эш Шабанов) ажылында улуг четпестер бар. Ук организация сентябрь, октябрь айларда ажил планын тургуспаан. Партия хуралдарын таварылга болуп эрттирип, айтырларыны баш бурунгаар белеткел чокка, коммунистерни долу киржилгези чокка шийтпирлеп турар.

ажыг хуузу санал, шүгүмчүлөл кылбаан.

Партия эге организациязынын бюрозунун секретары эш Шабанов коммунистерни идегелин багай күүседип, удуртулганын коллективтик чурумун уруп, нийти хуралга тургузар чамдык айтырларыны бюро хуралдарына баштай тургуспайн турар. Хуралга кандыг-бир айтырды чугаалажып турда, ону үзе кирер, «мен эге организациянын бюрозунун секретары мен, «начальник книжмөн» деп эрге-дужал көөргөдир чоруктур эш Шабановта бар.

Эге организациянын сөөлгү бир нийти хуралына СЭКП кезигунгө кире бир кандидатты кезигунгө кирип алыр дугайын шийтпирлеп ужурулг турган. Секретарь ук кандидаттын билдиринишинин, ав-

тобиографиязын номчаан. А бюро ол дугайын канчаар шийтпирлээнин коммунистер айтырарга, «бюро бо талазы-биле шийтпир үндүрү эргези чок» деп эш Шабанов харылаан. Ол чорук бюро-даа, секретарь-даа хуралга чугаалажыр айтырларыны харысалга чок тургузуп, оон чогуур белеткелин кылбайн турарын көргүзүр. Ол ышкаш ук кандидатты кезигунгө кирер документилери база шын эвес кылдыган болган.

Партия организациянын культура эргелелинде хамаарышкан радиоинформация, кино театр дээр ышкаш организацияларнын иштики ажылыне ханьялп кирбейн, аиа чогуур салдарны халдатпайн турар. Ол организацияларнын кышка белеткели багай. Партия организациязынын учедунда турар коммунистернин болгаш өске-даа ажилдакчыларнын иштинде кайда-даа өөреним турар кижилер база бар.

Культура эргелелинде партия организациязынын ажылын чогуур денелге тургузуп, айтынган четпестерни узуткаары негетинип турар.

Т. СЕНДИ.

Колхозтарда херэеженнер чөвүлелдеринге сүме

Совет Тыванын ажылы херэеженнери ажил-агынын бүгү адырларында улуг күш болуп турар. Областын колхозчу херэеженнери колхоз буюрулгезинге идепкейлик киржи, көздө ажил-агынын янзы-бүрү ажилдарын күүседип турарлар.

Ынчалза-даа колхозчу херэеженнер ортузунда бистин ажылыныстын четпестери хей болуп турар. Колхоз буюрулгезинге чылдагаан чок ажилдавайн азы күш-хүнүнүн минимун чедир күүсетпейн турар колхозчу херэеженнер дыка хей.

Амгы үеде бистин областын колхозтарыннын төптеринде чуртталга бажынарнын тудуу чыл-чылы-биле өзүп турар, колхозчулар өглерден чырык чаагай бажынарча кирип турар. Бажын иштинин арыг-шеверин, корум-чурумун тургузар талазы-биле ажил ам-даа куду денелде.

Областын шупту колхозтарында херэеженнер чөвүлелдери бар. Олар болза, колхозчу херэеженнерин ажил-агы, культура тургузушкунуна киржилгезин идепкейликтер, чуртталганын культуразын бедидер кемчелерин чорудар хүлээлгели.

Колхозта херэеженнер чөвүлелинда партия организациязынын удуртулганы-биле үргүлчү планын ажилдаар ужурулг. Чөвүлелдин кезигунгери ажылын хуваажып алгаш, ажил планында айттынган сорулгаларны ынаыла күүседип дээр ажилдаар ужурулг.

Колхозта херэеженнер чөвүлели болза, колхозчу херэеженнери колхоз буюрулгезинче мобилизастаар сорулгалыг. Ол сорулгалы күүседиринин бир чугула аргазы болза, колхозка урулгал ясылерин организастап тургузары, оон ачызында не-херэеженнерин колхоз буюрулгезинге киржир аргазын хандырары болур. Херэеженнер чөвүлелинин кезигунгери урулгаларны ясылге киреип организастаар, яслинин ажылына дузалажыр, аш-чеминин, арыг-шеверинин байдалын үргүлчү хынап көөр, ясли ажылында четпестерни узуткаар дугайында боттуг саналын үндүрүп ажилдаар, эки ажилдыг яслилерин дуржулганын непередир сорулгалыг.

Колхозта херэеженнер чөвүлели болза, херэеженнер ортузунга политик-кижидилгелиг болгаш культурамассалыг ажилдарын чорудар талазы-биле ында партия организа-

циязынын кол дузалакчызы болур. Ол сорулганы күүседиринин аргалары янзы-бүрү. Ылангыя колхозчуларнын ортузунга лекция, беседа болгаш хурал болурун билип алгаш, олче херэеженнери организастаар, оларнын ортузунга беседалар чуруму-биле тайылбыр ажылын чорудар, хей-ниитжи даалгалар бергеш, оон күсүлдезин хынаар. Ол бүгү болза, херэеженнерин хей-ниитжи, күш-ажылы идепкейин көдүрер.

Бистин колхозчу херэеженнери-вистин аразында бижикти биче бил-ир болгаш билбес кижилер бар. Колхозта херэеженнер чөвүлели оларнын даңзын кылып, бижик өөрениринин бөлгүмнериче оларны организастаар сорулгалыг.

Бистин колхозчуларыныс солунарын эвээш чагыдып ап турарлар. Солун чагылдазын организастаар, коллективтик номчулгалар чорудар ажилды херэеженнер чөвүлели уттуп болбас ужурулг.

Херэеженнер чөвүлели чуртталганын культуразын бедидер талазы-биле ажилды чорударла, эмнелге пунктулары-биле үргүлчүнүн харылаазын тудары чугула. Херэеженнер активчизи бүгү колхозчу херэеженнерин хеп, бажын ишти чуурунга, хепти быжып, даараарына өөредир ажилды организастаар херек.

Херэеженнер чөвүлелдери өр-бүлө ээзи херэеженнер-биле хүн бүгү харылаазын кошкатпайн, оларга чуртталганын арыг-шевер негелделерин дугайында беседаларын кылын берип, санитар пропагандазын калбартып, ол ажилга эмнелге ажилдакчыларын идепкейлик киришти-рери чугула.

Колхозтун херэеженнер чөвүлели школа башкылары-биле үргүлчү харылаазыг ажилдаар, школачыларын өөредилгезинге бүгү-ле таарымчалыг байдалдарын тургузуп бээр дээр боттуг дузаламчыларын, шеф ажилдарын организастаар ужурулг.

Областын колхозтарында херэеженнер чөвүлелдери ол практиктик сорулгаларын күүседип ажилдаар болза, колхозчу херэеженнеринин буюрулгеге болгаш хей-ниитжи амыдралга киржилгезин улам-на идепкейжири чугаажок.

Н. ОПЕШ,

СЭКП обкомунун херэеженнер ортузунга ажил чорудар кылдызын эргелекчизи.

Ажил-ишчилерин харызы

ССРЭ-нин көздө ажил-агынын улам ыңай хөгжүдөр кемчелер дугайында СЭКП ТК-нын сентябрь Пленумунун төгүлүгү доктаалын амыдырал кырыга боттандырар дээр Улуг-Хем районда Жданов аттыг көздө ажил-агы артелинин ажил-ишчилери улуг күженишкенин ажилдап турар.

Келир чылын элбекшилдиг дүжүт-

тү алырынга улуг рольдуг чүве сугатат Сугазы болурун барымдалааш, октябрыннын 12-ден эгелээш Барык бугазынын казымыкында эш Кенденге удуртурган 16 кижик ажилдап турар. Олар 3 километр ажык чери алгыдып каскан болгаш буганын дөзүндө кажаазин чаартып кылганнар.

рынын слөдун ВЛКСМ райкомучы кылдырар. Анаа районга кышкы мал чемин бүрүн белеткээринге база келир чылдын дүжүдүн өстүр-ринге белеткел ажилдарында дузалажыр талазы-биле тодаргай кемчелер хүлээп алдыган.

Колхозтарын, совхозтарын болгаш МТС-терин комсомол организацияларынын мурунда чугула сорулга болза, социалисттик көздө ажил-агынын чедишкенин көвүдөдир, чер, мал ажылын база нога болгаш картофель культура-лары өстүрерин экижидер дээр комсомолчу, анык өскен кижик бүрүзү кызымаккай, демселчи, үлөгелги, ажил-ишчи болурун чедип алыры болур. Ону чедип алырда ажил-агынын адырларына, ылангыя бригадалар болгаш фермалар бүрүзүне комсомолчуларын, аныктарын күжүн шып хуваап тургузар, анык механизаторлар-биле ажилды күштелдирер, социалисттик чарышты улам калбартыр херек.

Социалисттик чарыштын чедишкенин болурунга чугула чүүл болза, ону шын организастаары болур. Көргүзүп самбыраларына тус-тус кижилеринин бир хүнде-ле кылган ажилынын түнелди делгеп азар, чарыш туралар бот-ботарын ажилынын түнелдерин билген турарын чедип алыр, бригадалын, зенонун нийти алган хүлээлгезин оларын кезигунгери билген турарын чедип алыр херек.

ВЛКСМ райкомары, комсомол эге организациялары СЭКП ТК-нын сентябрь пленумунун шийтпирин күүседиринче бүгү комсомолчуларын, аныктарын сорук кирер, социалисттик чарышты хүн-бүрү удуртур хүлээлгелгилер.

П. КОЛАЕВ,

ВЛКСМ обкомунун көздө аныктар ортузунга ажил чорудар кылдызын эргелекчизи.

Коллективтик керээлернин хыналдазы

Сапог даараар мастерскаянын 1953 чылдын 9 айларын дургузунда коллективтик керээлеринин күүсүлдезинин массалыг хыналдазы болган. Ол ажилга муракчылар, профвелединин организациязы, эки буюрулгечилер-ажылчынар, мастерлер, бригадирлер, техниктик ажилдакчылар киришкен. Күш-ажылды болгаш техниканы айылы чок болдуарын улам экижидер дугайында улуг кичээнгени салып, анаа 1578 ажыг рубльди чарыгдан. Профвелединин активчилери, муракчылар совет хойлуну шын күүседип турар дугайында хүн бүрүнүн контролон боттандырар турар.

Коллективтик керээлерин күүсүлдезин хынап турар үеде илерээни болза: профвелединин организациязы буюрулгеге планын күүседир дугайында администрация биле аразында дугуржулгада көрдүнген чүүлдерин күүседир талазы-биле тургугер аддынаан. 9 айларын дургузунда буюрулгеге планын чүгө 97,6 хуу күүсеткен. Администрация чери буюрулгени узуктел чок ажилдаарына таарымчалыг байдалды тургуспаан болгаш чиг-эт биле хандырбаан.

М. ИВАНОВ.

Тудуг ажылын чугулага көөр

Чаа-Хөл районда Ленин аттыг көздө ажил-агы артелинин тудугчулары колхозтун организастаар-агынын быжылгаар болгаш колхозчуларын культурулгуге чаагай амыдралын улам экижидер дээр улуг ажилдарын буюрулг турар.

Бо чылын буюрулгеге планында көрдүнгөн бир тараа складын, 160 инек кирер кажаазын, 1800 койга 2 кажаазын тудуун дооскан болгаш 1952 чылда чедир кылдынаан 11 чуртталга бажынарнын тудуун доозуп, ажилга киирген. 1953 чылда 100000 тубууб буюрулг үндүрер планын октябрь айга чедир 97000 кылдыр күүсеткен.

Устунде чедишкенин-биле чергелештир колхозтун тудуг ажылында четпестер хей. 24 чуртталга бажынарнын тудуп ажилдага киирер тургаш, 9 ай дургузунда чүгө 11 бажынарнын ханазын тургузуп алган болгаш урулгал яслин, дээрбе, колхозтун ажил-агы складын амыдра чедир туттунмаан. Чугайын 25 тоннаын өрдөдир планын тургаш, чүгө чаа эгелеп кирген. 145 муң кезек саман буюрулг планын шуут күүсетпез.

Тудуг ажылында бо четпестерин кол чылдагааны болза, ажилчын күжүн шын организастаарын турарында. Тудугта 68 кижик ажилдаар ужурулг тургаш, херек кырында 44 кижик ажилдап турар. Тудуг ажилында ажилдаар ужурулг чамдык колхозчулар тудуг болгаш колхозтун янзы-бүрү кандыг-даа ажилдарына киришпейн, анаа оловоп турар чоруктар бар. Чижээ, Нүжүктей, Дүлөрей болгаш өскелер-даа.

Колхоз амылралында база бир чугула ажил болур тудуг ажылыне чүгө улуг кичээнгени салып, тудуг ажылында жождоашкынарнын даяр узуткаары чугула.

М. ӨЛЧЕЙ-ООЛ.

Прицепщиктен бригадир четкен

Улуг-Хем районда Жданов аттыг колхозтун кезигунгү Виктор Биче-оолду 1951 чылдын чаксы тарылга үезинде колхоз баштаар чери трактор бригаданынга прицепщик кылдыр ажилдадып киирген. Күчүлүг совет техникага онза сонуургалды турганынан оонашкан ажилына конуг дүрген мергезен. Эш В. Биче-оол улам ханьялп, тракторнун кезектерин өөренирин шийтпирлеп алган.

Ол чылдын күзүндө Шагаан-Арыг МТС-тин трактористер курзунга киргеш, өөредилгеге, техниканы шингээдип алырынга кызымаан көргүскен. Курсту дооскаш, ол «АТЗ-НАТИ» деп тракторну хүлээп алган. 1952 чылдын чаксы тарылганында ону бодунун колхозунче чоруткан. Тракторист болганын баштайгы чылында эш В. Биче-оол эки ажилынын талазы-биле каш катап шаңгеткан.

Бо чылдын чаксы хову ажылы эгелээри билек эш В. Биче-оол Жданов аттыг колхозта № 7 трактор бригаданын бригадиринге томулатырган. Ол чаксы хову ажылынын бедик агротехниктиг негелделер эсуугаар май 10-да дооскан, чайгы чер адырталганын планын 108 хуу, күсүк агыс адырталганын 106 хуу күүсеткен.

А. КАРА-ХУНА.

Ворошилов аттыг колхозтун агитаторлары чүге ажилдавайн турарыл?

Көздө ажил-агынын улам ыңай хөгжүдөр кемчелер дугайында СЭКП ТК-нын пленумунун доктаалы болгаш оон-биле холбаштыр СЭКП ТК-нын база Совет чазактын төгүлүгү шийтпирлеп бүгү чуртка ажил-агы болгаш политиктиг бедик көдүрүшкүнүн хайындарын үндүр-ген. Пленумнун доктаалын чоңга таныштыршаан, колхозчу көздө-нин ажил-ишчилерин тургузукчу сорук кириген күш-ажылче, партиянын директиваларын амыдыралга боттандырары дээр социалисттик чарышче массалык-биле көдүреринин хүндүлүг сорулганын бистин көздө агитаторларыныс чер болганда күүседип турар. Ындыг болза-даа Барыын-Хемчик районун чамдык колхозтарында партия организациялары чоңун ортузунга агитаст-массалыг ажилды дыка четпес чорудуп турар.

Хөндөлөк сумуда Ворошилов аттыг көздө ажил-агы артелинин колхозчуларынын ортузунда партия-политиктиг болгаш партия-массалыг ажил бо чылын дыка багай чорутунуп келген. Партия эге организациязынын кажан-бир болган хуралына агитаторларны соңгаан болгаш ол агитколлективти эге организация секретары эш Үндүн удуртур деп бадылаан, —чангыс-ла кемчег ол болган. Ажилдап турар агитаторлар дугайында кажан партия райкомундан медээ негеп кээрге,

эш Үндүн агитаторларын санын дыка көвей кижик кылдыр санап бээр, а ол агитаторлар херек кырында ажилдавайн келген.

Агитация ажылынын хевирлеринин бирээзи хана солун, агитхуудустар, көргүзүп самбыралары, кийги-рылгар, плакаттар болганда, колхоз төвүндө хана солун көздө ажил-агынын чугула кандыг-бир кампаниязынын эгезинде борун-сарын үнер, ол солун бүгү кампания доозулгаш, өске кампаниянын эгелээринге чедир солутунмайн турар. Бригадаларда, фермаларда, бөлүктөрдө агитхуудустар база-ла үнмейн турар.

Колхозчуларын чүткүлдүг күш-ажылче кийгырар, оларга партиянын болгаш күрүненин чугула кемчелерин чугаалап бээр, колхозта чедер, четпес чүүлдерин дындадып бээр хүлээлгелиг агитаторлар ажилдавайн турда, күш-ажылчы сорук киришкени, социалисттик чарыш, колхозчуларын бот-тынгын үнелиг саналдары, төрөөн колхозу дээр оларнын сагыш аарымшыкын дээр чижектиг чугула шынарларын дугайын чугаалаары-даа берге. Шынында-ла колхозта социалисттик чарыш калбарбайн турар, күш-ажылды организастаашкыны болгаш сагылга-чурму чавыс. Колхоз буюрулгезинде киришпейн турарларын ийкеп, азы ажил хүнун доктаамал үзүп турарларын саны эвээжөвейн турар.

Партиянын Төп Комитетинин сентябрь Пленумунун шийтпирлерин херек кырынга күүседиринче колхозчуларын багай эвилделеп турар. Бир тээ оларга ол чугула документин таныштырбаан болганда, колхозчулар ону күүседир дээр чүзүн калчалар боорлар. Колхозтун баштаар черинин даргазы эш Даржаанын, партия эге организация секретары эш Үндүнүн болгаш өске-даа удуртукчуларын салдычак чорунда колхозчулар чеже күш-хүнү ажилдап алганын, норма күүседип, азы күүсетпейн турарын, ол хамаан-чок бо хүн ажилдааш, даарта кылар ажылын билбестер. Моон ужурунда Ворошилов аттыг колхоз ажил-агы планарынын күүсүлдезинин талазы-биле районун эне-хождунгай колхозтарынын бирээзи болуп турар.

Көздө ажил-агынын кажан-даа туруп көрбөөн бедик денелче көдүрер дугайында партиянын, чазактын сөөлгү үеде ап турары бүгү чуртка эң чугула кемчелер Ворошилов аттыг колхозтун баштаар черин, ында партия организациязынын шынгы боданырыче албадап турар. Ол дугайында Барыын-Хемчик районун партия, совет көздө ажил-агы организаторларын удуртукчулары база шынгы кемчег алза чогуур.

Д. СТАЛ-ООЛ.

Көздө аныктар ортузунга социалисттик чарышты күштелдирер

Совет Эвилелинин Коммунисттик партиянын Төп Комитетинин сентябрь Пленуму бистин чурттуун социалисттик көздө ажил-агынын моон сонгааргы улам көдүрүшкүнүн чедип алыр талазы-биле канчаар-даа аажок улуг кемчелерин айткан. Пленумнун шийтпирин база ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин болгаш СЭКП ТК-нын сөөлгү доктаалдарын амыдыралга боттандырар херекке көздөнин комсомол организацияларынын ролю улуг болур ужурулг. Социалисттик чарыш болгаш мал ажылын, совхозтарын болгаш МТС-терин ажилын улам хөгжүдөрине идепкейлик киржир, партия организацияларына дузалаар хүндүлүг сорулга көздөнин комсомол организацияларынын мурунда салдыган.

Бо сорулганы алдарлымы-биле күүседир төлөздө, көздө аныктарын ортузунга социалисттик чарышты күштелдирер тургаш, комсомолчуларын идепкейин, эгелекчи чорун көдүрер херек. Амгы үеде колхозтарга, МТС-терге болгаш совхозтарга социалисттик чарыш болза, нийтинин мал ажылын хөгжүдөрине, көздө ажил-агы культураларынын дүжүттүүн бүгү кемчег-биле көдүр-ринче уланган турар ужурулг деп партия айтып турар. Ону чедип аларда, көздө ажил-агынын механизациязын, кур күштерин чеп ажылгаар, муракчыларын дуржулганын непередир, колхозтар, МТС-тер болгаш совхозтар буюрулгезинге күш-ажылдын буюрулгелүүн бедидер херек.

Бистин областа көздөнин комсомол организациялары ам үеде боттарынын эрткен чылдардагы ажылы-

нын аразында чарып, ажил нормазын 150—170 хуу чедир күүседип турарлар. Комсомолчуларын күжү колхоз буюрулгезинин чугула адырларында хуваатынып тургустунган болгаш күш-ажылдын түнелдеринин, социалисттик хүлээлгелерин күүседип турарында дугайын комсомол хуралында чугаалажып турар.

Кожо турар Молотов аттыг колхозта комсомол организациясында (секретары эш Акча) байдал оон шуут өске. Бо комсомол организациязынын Кара-Хөлдө чурттап турар 50 комсомолчулары дүжүт ажаап алышыкынын үезинде ажилдавааннар. Комсомолчулар колхоз буюрулгезинге беин шуут киришпейн турда, социалисттик чарыш дугайында чугаа-даа канчалп турар боор!

Бистин областа ажил-агынын кол адыры—мал ажылы болуп турар. Нийтинин малынын баш санын өстүрер, оон продуктулуун бедидер херекке көздөнин комсомолчуларынын болгаш аныктарын киржилгези сөөлгү үеде элээн экижээн. Эрин районун анык хойжулары Кыргыз Даткар, Тамы-Сюрюн олар чыл бүрүдө хой малдын өзүлдезинин, оон дук алырынын планын амык күүседип турарлар. Улуг-Хем районун «УТКА 25 чыл ою» совхозта каларчы Ондар Эвен-оол, «Күш-ажылдын хостуу» колхозта анык саначылар А. Маковкина, Шура Серезик болгаш өске-даа муракчылар бар.

Устунде айткан муракчы комсомолчуларын дуржулганын непередир, социалисттик чарышты калбартыр херекти ол районнын ВЛКСМ райкомары, колхозтарын комсомол эге организациялары чугулаалп көрбейн турарында өске колхозтарда ындыг кижилерин саны өспөйн турар.

Бо чылын бедик дүжүт өстүрер болгаш ажаап алыр дээр соци-

Профэвилелдериниң III Бүгү-делегей конгрессиниң резолюциязының төнчүзү

(Төнчүзү. Эгези 3-кү арында).

Ажылчы ангынча өзүп турар чаңгыс-эви бүгү улустарың чаагай байдалың кол негелдези болур тайбының херээни эн чедишкениң камгалаарың болдуруп турар.

«Улустар аразының маргылдаалы айтырыларың тайбың таарыштырар дээш бүгү делегей кампаниязыга ажылчы чоннарың калбак массаларың киржилгезинге профэвилелдериниң Бүгү-делегей федерациязы идиг бээр ужурулг. Корейда тайбыңдыла бүгү айтырыларың тайбың шиптирлеп болур аргалыңның дәре бээрлелгези болган.

Дайның күштеринге удур тайбың болгаш демократия дээш улус массаларың демиселниче бүгү-ле үзөл-бодалдарың ажылчы чоннарың, эрлерни, херээженерни болгаш аныктарың сыры катыштырып, тайбың талаакчаларың шимчээшкениң калбартырыңга идиг бээр эргежок чугула.

Ажылчы чоннарың бүгү делегей харылаазың күштелдери болгаш калбартырың, дайың кысыкчаларың чимченишкениңге хамаарыштыр оларның серемчилелин бедидери эргежок чугула.

Профэвилелдериниң III Бүгү-делегей конгрессиниң октябрь 21-де түннел хуралы

ВЕНА. Октябрь 21-де кежээки хуралды түннел кезээге конгрессиниң төлээлери Ди Витториюнун илеткелиниң талазы-биле «экономиктиң болгаш социал хөгжүдүдү дээш демиселдин, национал хамаарышпас чорукту база капиталистиң болгаш колониалдыг чурттага демократтыг хосталгаларың камгалаарың талазы-биле профэвилелдериниң сорулгаларың дугайында» резолюцияны, а ол ышкаш «Бүгү делегейниң ажылчы чоннарыңга профэвилелдериниң III Бүгү-делегей конгрессиниң манифестизин» калчаар-даа аажок улуг көдүрүлүшкүн-биле бир эп-сеткилди бадылаан.

«Колониалдыг болгаш чартык колониалдыг чурттада профэвилел шимчээшкениң хөгжүдүдизиниң дугайында» хүн айтырымың үшкү пунктузуң талазы-биле резолюцияның принцип эзугаар чүдүлгү деп көрдүңген болгаш үк резолюцияны эл-эинге чедир аялдам кылырың түннел төлээлериң саналың эзугаар конгресс профэвилелдериниң Бүгү-делегей федерациязының секретариатыңга дааскан.

Профэвилелдериниң Бүгү-делегей федерациязының даргазы Джузеппе Ди Витторио конгресс хагыдынарың мурунда төлээлерге болгаш аалчыларга долчу чугаазың чугаалаан.

Төлээлерге көргүстүңген өөрүшкүлүг хүлээп алышкың дээш, база конгрессниң организастаарыңга дуулашканы дээш Венаның ажылчы чоннарыңга ол өөрүп четиргениң илереткен. Профэвилелдериниң Бүгү-делегей федерациязының удуртур органыңарың — Кол чөвүледи болгаш күсөкчи комитетти сонгуруңга оларны төлээлер-биле бир эп-сеткилди болганы ол демдегезиң.

79 чурттарың ажылчы чоннарыңның төлээлекчилериң киришкени конгрессиниң II хонук үргүдүдүзүн айтып профэвилелдериниң Бүгү-делегей федерациязында кирип-даа турар болгаш кирбейн-даа турар организастарыңның төлээлери чугаалажып көргөн бүгү айтырыгың талазы-биле чаңгыс-эпти чедиң алганың бээрлелди херечилеп турар дээрзин Ди Витторио чугаалаан. Биштиң конгрессиниң чаңгыс-эптиң демдизиниң ада-биле эрткин. Ам со-рулга чүд дээрге, ол чаңгыс-эпти бүгү делегейниң бүгү-ле профэвилелдеринге, бүгү-ле бүүдүрүлгелерге, хоорайларга болгаш чурттага чедиң алыры болур. Биштиң конгрессиниң.

Октябрьниң социалистиг улуг революциязының 36 чыл оюнга алдар кылдыр

СОФИЯ. Октябрьниң социалистиг Улуг революциязының 36 чыл оюнга алдар кылдыр социалистиг чарышты Болгарияның ажылчы чоннары улам-на калбартып турар. Улетпүр бүүдүрүлгелериң болгаш чаа туугларның коллективтери чарыштын чоруп турар эзинде бүүдүрүлгечи улуг-улуг чедишкениң чедиң ап турар. Димитровтуң хөмүр даш бассейниң «Сентябрь 7» рунданың шахтерлары он айларны планчы ажыр күсөткен болгаш чуртка 75 муң тонна хөмүр даштан амыр берген.

Софияның саазын фабриказының коллектив Октябрьниң социалистиг Улуг революциязының 36 чыл оюнга алдар болдуруң эзелчеге турушпаан, октябрь 20-ге чедир 30 тонна саазының пландан ажыр берген. Габровонуң, Софийаның, Сливениниң, Казанлыктың пест-таавычлары бүүдүрүлгө оналдаларың ажыр күсөдешкениң биле Улуг Октябрьниң 36 чыл оюнга ужуражып турарлар.

Совет Эвилелиниң бо чаа инициативазы улустар аразының калбак хей инитизинге изиг чүүлүнүшкүнү болгаш деткимчени тыпкан.

Хүлээп алышкың дугайында айтырыгың чугаалашкан Ассамблеяны тускай политиктиң комитеди октябрь 15-те Перуунуң төлээлериңниң саналы-биле Египеттиң, Голландия-

Делегейде болуп турар чоруктарның допчулалы

КНО-ГА ЧАА КЕЖИГҮННЕР ХҮЛЭЭП АЛЫРЫНГА КЫМ ШАПТЫКАП ТУРАРЫЛ

КНО-нуң Кол Ассамблеязының ам болуп турар VIII сессиясында Катышкан Нациялар Организациязынга чаа кежигүннер хүлээп алыры дугайында айтырыгың чугаалажып турар. Бо талазы-биле төнмес батпас узун маргылдаалар чорудары эргежок чугула эвес болгу дег, чүге дээрге, чаа кежигүннер хүлээп алыры КНО-нуң Уставы-биле көрдүңген, ыңчангаш кандыг-бир нарын чурум-биле таарыштырмаан. Оон-биле кады бо айтырыгың шиптирлээр АКШ-тың күженишкени-биле мугулай байдалда кириштинген.

14 күрүлелериң (Албанияны, МАР-ны, Болгарияны, Румынияны, Венгрияны, Финляндияны, Италияны, Португалияны, Ирландияны, Трансильванияны, Австрияны, Цейлоуну, Непалды, Ливияны) оларны КНО-га хүлээп алырың дугайында билдиришкени бариык-ла чеди чөл болуп турары база оларны Кол Ассамблея болгаш Аймыл чок чоруктуң Чөвүледи чаңгыс эвес удаа чугаалашканы билдингир. Бидиг болза-даа, АКШ-тың төлээлекчилери демократтыг күрүлелери КНО-га хүлээп алырыңга удур дадагалашкыңарны кылып келгенер. Ол-ла ышкаш турушту олар Кол Ассамблеяның амгы сессиясында база ээлеп турарлар.

Совет төлээлер болза, күрүлелериң «ажыктыг» болгаш «ажык чок» кылдыр хуваар деп АКШ-тың принциби Катышкан Нациялар Организациязының Уставы-биле канлыг-даа нити чүве чок болуп турарың көргүспүшкүң, АКШ-тын эзулуг бодалын тмүлүңга чедир чылча шалган. СССР-ниң төлээлери бүгү-ле 14 күрүлелери КНО-га харуга хүлээп алырыңны принциптиң деткип келген болгаш деткип-даа турар. Бо болза, карачангыс шын принцип болур, чүте дээрге, чүзүң-баазың ылгай көөр чоруктары ол болдурубай турар болгаш тургустунгаң мугурташкыңдан уштунар арганы берип турар.

Сөөлгү чылдар иштинде Катышкан Нациялар Организациязыңга 9 чаа кежигүннери хүлээп алганни, ыңчалза-даа оларны оранчок мурнай билдиришкенин берилген Албания-даа, Венгрия-даа, өске-даа демократтыг күрүлелер оларны иштинде чок болганы сагындарза чогуру. Американың чамдык күрүлелериң талазы-биле бодунче ээй көөр политиказы болгаш чамдыктарың талазы-биле ылгай көөр чорууң политиказы оортан шуут чугаалажып турар. Күрүне болгаш нити-тил тургузуу бир дөмей чурттары Катышкан Нациялар Организациязыңга хүлээп алыр ужурулг деп чылдак КНО-нуң Уставында-даа, өске кандыг-бир документде-даа чок.

Катышкан Штаттарың чагырычы бөлүктери боттарың ат салганы улустар аразының керээлериң каржызы биле үрөп турары бүгүдөй билдингир. Бо талазы-биле Болгария, Венгрия, Румыния, Финляндия, Италия-биле тайбың керээлериң херекке албас-даа чорукту болдурубай турар. Бо чурттар-биле керээлериң чарган күрүлелер КНО-нуң кежигүннериниң саныңга оларны хүлээп алырыңга бүгү талазыг дуулашканы хулазгенинер. Хүлээп алыр дугайында олар билдиришкенин берген үделеп бээр алды ажык чылдар эрткен болза-даа, херек ол чериден шимчээвин. Катышкан Штаттар болгаш өске-даа элзээн хей чурттар бо айтырыгың эки кылды шиптирлээринге шаандагызы хевээр удуу хөдөлүп турарлар.

Мунгашталышкыны узуткаар сорулга-биле совет төлээлери чаа резолюцияның төлөвиленин чокта чаа кириген, ол резолюция болза, ол бүгү күрүлелери шиптузун Катышкан Нациялар Организациязының кежигүннеринге харуга хүлээп алырың дугайында сумелел үндүрер сорулга-биле чаа кежигүннер хүлээп алырың дугайында айтырыгың шиптирлээрде баштайгы базым кылдыр Болгарияны, Венгрияны, Румынияны, Финляндияны, Италияны билдиришкениң каттап көөрүң Кол Ассамблея Аймыл чок чоруктуң Чөвүлелиңден дилээрзин сүмелеп турар.

Совет Эвилелиниң бо чаа инициативазы улустар аразының калбак хей инитизинге изиг чүүлүнүшкүнү болгаш деткимчени тыпкан.

Хүлээп алышкың дугайында айтырыгың чугаалашкан Ассамблеяны тускай политиктиң комитеди октябрь 15-те Перуунуң төлээлериңниң саналы-биле Египеттиң, Голландия-

ның болгаш Перуунуң төлээлекчилериңден «чаагай сеткилдиң комитеди» тургузарының дугайында резолюцияны хүлээп алган. Ол комитеттиң сорулгазы болза, «чаа кежигүннер кирип алырың чингелдиринде дугуржулганы чедиң алырыңга аргаларың илеридер сорулга-биле Аймыл чок чоруктуң Чөвүлелиниң кежигүннери-биле хуралдаары болур». Чаа кежигүннер хүлээп алыр дугайында айтырыгың дүргөн шиптирлээрин күзөвишкүң, СССР-ниң төлээлери ол резолюция дээш бадылаан.

Улустар аразының өйү келген айтырыгың демократтыг арга-биле шиптирлээринге бодуну күчөл-согурун Совет Эвилели оон-биле база каттап көргүскөн.

ГРЕЦИЯ АКШ-ТЫҢ АГРЕССЧИ ПЛАННАРЫНДА

Чоокта чаа Афинага америк-грек шериг дугуржулгасы чардынган, ук дугуржулга болза, Грецияда эрдорсмирниң, шериг-далай базаларың, чызагалыг болгаш демір оруктарың ажылгаар, ол ышкаш америк чеп-сеткиг күштерниң аңаа тургузар эргени Катышкан Штаттарга берип турар. Бирингээр чугаалаарга Грецияны дөвискээр АКШ-тын шериг плацдармы кылдыр хуулулар дугайында чугаа чоруп турар. Эрткин чылдың февральда Греция болза, агрессии Сонгу-атлантика блогоунче кирип тыртырганы билдингир болгай. Оон бээр америк чагырыкчы бөлүктөр Грецияның экономиказын милитаризастаарыч онза күженишкени-биле боттандырып, Грецияны армиязың саязың көвүдөлдүк база чепсегел, а оон-биле кады Грецияны бодуну шериг күштери-биле долдуруп турар.

«Уорлд телеграмм энд сан» деп америк солунуң афин корреспондентиңиң чоокта чаа мында деп бижээни: «Мында, Афинада америк төлээлери чиниң ажылдакчыларың саны аажок хей, америк ажылдакчыларың дандызы телефон эдилекчилериң дептеринде 92 арынны ээлеп турар чорук оон чуртту дашкык эжелелдин адаанда туруп турар дээрзин грек кизи бүүрүзүңге сагылдырып турар.»

Грецияда американың ээ болуп турар чоругу Грецияның экономиказы аар-берге буураашкыны билдиреде чедирген. Чуртта ажыл чок чорук көвүдөп, хамааты бүүдүрүлгени хемчээли кызырып, аш-чөмөгө болгаш калбак хергелел барааннарыңга өрткөтөр үргүлчү өзүп, инфляция болгаш массаларың ялдарашкыны күштелип турар. Бюджет хөрөңгилериниң хей нуруузуң шериг сорулгаларыңга чарылган турар. Чижээ, бо чылын Грецияның бюджетинде 8991 миллиард драхм болуп турар, орттан 4629 миллиард драхм шуут шериг чарыдалдарыңче төлөвилетинген. Эрткин чыл-биле дендээрге бюджеттин шериг кезээ барык-ла 800 миллиард драхмага өскөн. Шаа мындагы кайгамчык улуг чарыгалдар «Грецияның экономикаың аргаларыңдан ажып турар» деп Грецияның сан министри дыннактан.

Афина парладагызың диндизиниң эзугаар алырга, Грецияның парламентиңиң чоокта чаа хоойлу төлөвиленин бадылаан, ол хоойлу эзу-гаар «Атлантика эвилелиниң планнары-биле Грецияга камгалаа амырларын күсөдештирген» АКШ-тың кирип берип турар бүгү барааннарың үндүрүп кайлыларыңдан хостап турар. Оон-биле кады АКШ-тың шериг чагырларың күсөдештир турар грек улестүр ээлериңге калбак чингелделери берген.

Ыңчангаш экономикаың байдал улам баксырап турда-ла, Грецияда шериг хемчеглери бири планга артып үргүлчүлөвишаан, америк дайызырактар болза, грек улестүр катыштал-тургелдени-даа барымдаалабайн, Сонгу-атлантика блогоун эзу-гаар Грециядан чаа-чаа каражаларың негеп турар.

Америк-грек дугуржулга кылганың дугайында дындагы грек хей-нитиги улуг дүүрээзиниң-биле уткаан. Чурттуң чаңгыс талазыг даштыкы политиказы грек улуска сагыш-сеткил хайныгышкыны болдуруган. Грецияны дөвискээринде шериг базаларың Американың Катышкан Штаттарыңга берген чорук «...биштиң национал хамаарышпас чоруу-вустуң сөөлгү демектериң узуткап турар» — деп «Авги» солун бижип турар.

Афинага кылдыңган шериг дугуржулгазы болза, АКШ-та агрессии бөлүктөр тайбыны болгаш улустар аразының аймыл чок чоруун дөңсөөрүң сонуургалдыг эвес, харын ылангыс Балканнарга улустар аразың байдалың чидиглендиреринге сонуургалдың херечилеп турар. Тайбыңга ынакшылдыг кижилер бо

чаа үлгедигни тайбының херээнге хоралыг кылдыр буруудатпайн барып шыдавас.

ИТАЛИЯ-БИЛЕ ТАЙБЫН КЕРЭЭНИ ҮРЭЭНИ

Катышкан Штаттарың болгаш Великобританияның чазактары октябрь 8-те Хостуг Дөвискээр Триестиниң «А» зонаың итали чазактың эргелелиңге шилчидип бээр дугаанда шиптирп үндүргөн. Триест порттуң болгаш хоораның кирип турары ол зонаны ам англи-америк шериглер жепел чачырып ап турар. Дөвискээрин арктан кезээ «Д» зона Югославияны эргелелиңде туруп турар. АКШ-тың болгаш Англияның чаңгыс талазыг актызы болза, Италия-биле тайбың керээзин Хостуг Дөвискээр Триестиниң тургузар талазы-биле негелделериң каржызы-биле үрээни болур, ол болза, күрүнелер аразында, хамактың мурунда Триест-биле кызыгаарлажып турар чурттарың аразында харылаазаларга дүрбүшкүннери күштелдиреринге чедирер болгаш тайбыңга база аймыл чок чорукка кыжаныгы болдуруп турар. 1947 чылда Италия-биле кылдыңган тайбың керээзи болза, Хостуг Дөвискээр Триест нейтралдыг база чепсээ дүжүртүңген турар болгаш түр корум-чурум дугайында байдал-биле база хостуг дөвискээриниң доктаамал дүрүмү-биле дүүштүр чачырыган ужурулг деп көрүп турар. Аймыл чок чоруктуң Чөвүлелиниң сорулгазыңга губернаторну томулдары кирип турган, оон соонда тургузукчу хуралды чылдырарың, конституцияны аялдам кылырың болгаш Триесттен дашкы шериглерни үндүрерин көрүп турар.

АКШ-тың болгаш Великобританияның чазактары боттарыңга алган хүлээлгелериң күсөтпөшпөңер. Хостуг дөвискээриниң чепсээни дүжүрөткөң, орнуңа олар болза, ону боттарыңны шериг базалары кылдыр хуулулардан, ону Сонгу-атлантика блогоунче агрессии сорулгаларыңга чалча кылдыр тургузуканар. Америк-англи эжелел эрге-чагыргалары демократтыг организацияларың дүрүлгелерге таварыштырып турган болгаш таварыштырып турар, база оон-биле чергелештир фашистиг идегеттери сула салып турарлар. Триестини англи-америктин дүрүм чок эжелээни Европаның ол кезээниге тайбыны болгаш аймыл чок чорукту деткириңниң сорулгаларыңга таарышпас деп чүвени совет чазак хей удаа айтып турган.

Италия-биле тайбың керээзиниң база дагы үрээни чорук Хостуг Дөвискээр Триестиниң районуңга байдалды улам-на душкүрүлгү кылып турар. Совет чазак АКШ-тын болгаш Англияны чазактарыңга октябрь 12-де нотазыңга Триест дугайында айтырыг талазы-биле оларны дүрүм чок шиптирп Европаның ол районуңга аңаа нарыдаашкының болдуруп болур деп медегезиң. Югославияны болгаш Италияны чазактары хостуг дөвискээриниң кызыгаарларыңга шериг күштерини организастан, бат-боттарың буруудатип, удуранышкының ноталарың бат-боттарыңче чорудуп база оон-даа ыңай чүүлдерин кылып турарың парлагалга шагда-ла медегезиң. АКШ-тын болгаш Великобританияның амгы үлгедигниң аймылдыг уржуктарга чедирип болуру чингизин чок.

Бодунуң бүгү делегей байдалдарыңа шыңчы Совет чазак Тонест айтырымы Италия-биле тайбың керээзин негелделери-биле дүүштүр шиптирлетинген турарыңче күженишкени доктаамал салып келген болгаш салып турар. Совет чазактын даасканың эзугаар А. Я. Вышинский Аймыл чок чоруктуң Чөвүлелиңге чугаалажыры-биле резолюция төлөвиленин киргезе. Ук резолюция болза, Хостуг Дөвискээр Триестиниң губернаторун томулдарың, хостуг дөвискээриниң түр корум-чурумунуң дугайында дүрүмнү доп-доруан аялдамга кирерин, чөвүлелиң түр чазан тургузарың, ол ышкаш губернаторну томулдан уден сонгаар үш ай хуусаа иштиңде Хостуг Дөвискээр Триестиниң доктаамал дүрүмүн аялдамга кирерин көрүп турар.

Бо саналдар болза, АКШ-тың болгаш Великобританияның чагырыкчы бөлүктөринден ылгаштыр Совет Эвилели тайбыны болгаш улустар аразының аймыл чок чоруу камгалаарыңга эзулуг сонуургалдың база бодунуң тайбыңга ынакшылдыг политиказың ишынчы-биле чорудуп турарың херечилеп турар.

Д. БОЧАРОВ.

Вьетнамың Улустун армиязының чедишкени

ПЕКИН. Синьхуа агентилелиниң дамчыдып турары болза:

Вьетнамың дээди команддылаалың тускай диндизинде чугаалап турары болза, Вьетнамың Улустун армиязы 1953 чылдың июльга чедир эрткин 12 айларны дургузуңда Кызыл хемин аксыңга дайының 52 муң солдаттарыңдан сандан үндүргөн, оон иштиңде 10550 кизи туттурган. Ол-ла үениң дургузуңда Вьетнамың Улустун армиязы дайының 1628 автомашиналарың, 58 танкыларың, 53 артиллерия бооларың, 259 тонна шериг чөмөзө, 6 канонер хемелери болгаш 4 самолёттарың чылча шалган, оон иштиңде дайының хыналдазының адаанда турган 740 километр чазалыг орукту үрээни. 74 артиллерия боолары, 2079 пулемёттар болгаш 172 радио турруштары хунаап алган.

Бо-ла үениң дургузуңда Вьетнамың Улустун армиязы дайының 162 бижылдык пункттарыңдан үндүр сызырган болгаш Кызыл хемин солагай талакы эринде черин үштүң ийизин контролдап тпнар. (СЭТА).

Тайбыңчыдылг дугайында дугуржуганы америкнаар үлөп тураар

ПЕКИН. Синьхуа агентилелиң кореспондентиңиң К-сонда октябрь 21-де медегезиңиң болза:

Тайбыңчыдылг дугайында шериг комиссиязының секретарларыңның бо хүнгү хуралыңга корей-кылат талакы төлээлекчи полковник Жү Пон америк ужуар-чүүлүн агаар кызыгаарларың үрээниң беш «аа төлөргүлдерин америк талакы кичээңгейинге угландырган.

Тайбыңчыдылг дугайында дугуржулгаларга ат салганың үезинде бээр америк тала чепсээ дүжүртүңген зонаның чер болгаш агаар кызыгаарларың 96 каттап чөрчүп үрээни. (СЭТА).

Глазгода ажылчы чоннарның ажил соксадышкыны болгаш чыскаалы

ЛОНДОН. «Дейли уоркер» солунуң медегези турарың эзугаар алырга ажил төлөвири бедидериң дугайында негелени деткени машина тудуушкунуң үлетпүрүнүң ажылчыларыңның 4 шахтыг ажил соксадышкыны октябрь 21-де болган. Ажил соксадышкыныңга 250 муң хире кизи киришкен.

Машина тудуушкунуң болгаш судно тудуушкунуң 50 муң хире ажил соксадышкыны кылып турар ажылчылары Глазгоңуң кудумчуларың үңгенер. Бо болза, 1926 чылда буту-инитиниң ажил соксадышкының үезинде бээр эң күштүг чыскаал болган деп парлалга айтып турар.

Чыскаал соонда митинг болган. (СЭТА).

АКШ-та ужуар-чүүл үлетпүрлериниң ажылчыларының ажил соксадышкыны

НЬЮ-ЙОРК. Ассошиэтед Пресс агентилелиниң медегези турарың эзугаар алырга, Калифорния болгаш Сгайо штаттарда «Форд Америкэн авиэйш компани» деп ужуар-чүүл компанизының заводтарында 28 муң ажылчылар ажил төлөвири бедидери негеп, ажил соксадышкыны кылып турар.

(СЭТА).

Харымсалгалыг редакторунуң ораалакчызы М. Н. ЛЮНДУП.

БҮГҮ ЧАГЫКЧЫЛАРГА

1954 чылда төп болгаш обдаст солундарыңның база сеткүүлдериниң чагыдылганы хүлээп ап турар.

Чагыдылганы «Союзпечать» Кызыл хоорайда болгаш районнарда салбырлары, хабылааның салбырлары болгаш агентилери, почталыоннар, ол ышкаш бүүдүрүлгелерде, совхозтарда, МТС-терде болгаш колхозтарда, албан болгаш өөредилге черлеринде чагыдылга талазы-биле хей-ниң төлээлекчилери хүлээп ап турар.

Чагыдылганы сөөлгү хүннерге сонгаарлатпаңар. Чыл төнчүзүңге чедир чагыдыңар!

«Союзпечать».